

Hailuodon kunnan strategia 2015

SISÄLLYSLUETTELO:

1 JOHDANTO	3
2 HAILUODON KUNNAN NYKYTILA	4
2.1 VÄESTÖ JA TALOUS	4
2.2 ELINKEINOT JA TYÖLLISYYS	4
2.3 KUNTALAISPALAUTE	5
2.4 SWOT-ANALYYSI.....	6
3 HAILUODON KUNNAN TOIMINTA-AJATUS JA ARVOT	7
4 HAILUODON KUNNAN VISIO VUODELLE 2015	8
5 HAILUODON KUNNAN STRATEGISET PÄÄMÄÄRÄT JA TAVOITTEET	9
6 STRATEGIAPROSESSIN JATKO	18

1 Johdanto

Kuntaliitto on ohjeistanut kuntia tekemään pitkántähtäimen suunnitelmia eli strategioita, joihin uusi kuntalaki antaa mahdollisuuden. Hailuodon kuntastrategiasta päätettiin vuoden 2003 talousarviossa, ja strategia on tarkoitus saada valmiiksi vuoden 2004 aikana.

Strategia voi ensi alkuun tuntua vieraalta ja etäiseltä sotasanastoon liittyvältä käsitteeltä. Strategiassa on kuitenkin kyse pitkän tähtäimen suunnittelusta. Kaikenlainen tavoitteellinen toiminta tarvitsee toteutuakseen suunnitelman. Ilman ennalta laadittua suunnitelmaa ja organisoitua suunnitelmaan perustuvaa työnjohtoa talon rakentamisesta syntyy kaaos. Samoin on laita kunnan toimintojen suunnittelussa. Ilman selkeää ymmärrettävää strategiaa olemassa olevien voimavarojen jakamisesta voimavarat menevät hukkaan tai ohjautuvat väärin hyvinvointia heikentäviin toimintoihin.

Strategian laatimisessa on aluksi analysoitava kunnan toimintaympäristö, siinä tapahtuvat muutokset ja toimintaympäristön luomat rajoitteet. Seuraavaksi määritellään toiminta-ajatus ja arvot. Toiminta-ajatus kertoo, miksi kunta on olemassa. Arvot kuvaavat kunnan toimintaa ohjaavia periaatteita. Näiden vaiheiden jälkeen kunnan on määriteltävä visio, jolla tarkoitetaan tavoitetilaa eli toivottua ja haluttua kuvaa kunnasta ja sen toiminnoista. Lopuksi päätetään strategisista päämääristä ja toimenpiteistä, joilla tavoitteisiin päästään.

Strategian päähuomio on tulevaisuudessa ja siihen sisällytetään tärkeimmät ja olennaisimmat asiat, jotka laitetaan tärkeysjärjestykseen. Strategian tehtävänä on osoittaa pelkistetysti keskeisimmät valitut linjaukset, valita painopistealueet ja olla lähtökohtana johtamiselle. Koska strategiassa joudutaan tekemään valintoja, osasta tärkeistäkin asioista joudutaan luopumaan. Strategian laatiminen on kuitenkin tietoista luopumista, ei välinpitämätöntä selän kääntämistä tärkeille asioille.

2 Hailuodon kunnan nykytila

2.1 Väestö ja talous

Hailuodon väkiluku on vakiintunut viimeisen 10 vuoden aikana 950 ja 1000 asukkaan välille. Tilastokeskus ennustaa väkiluvun kasvavan seuraavien vuosikymmenien aikana maltillisesti. Ennusteen mukaan kasvuvauhti on noin puolet Suomen nopeimmin kasvavan seudun Oulun seudun kasvuvauhdista. Hailuodossa ikääntyneiden eli yli 65-vuotiaiden osuus väestöstä on huomattava. Tilastokeskus ennustaa, että ikääntyneiden osuus kasvaa vuoteen 2015 mennessä 22 prosentista 31 prosenttiin. Väestön ikääntyminen asettaa kunnalle haasteita tasokkaiden ja riittävien palveluiden järjestämisessä ja investointien toteuttamisessa.

Hailuodon kunnan taloudellinen tilanne on heikentynyt ja tulevaisuuden näkymät taloudellisesta tilanteesta ovat tällä hetkellä haasteelliset. Erityisesti kunnan toimintakate on heikentynyt viimeisen neljän vuoden aikana huomattavasti. Toimintakate mittaa, kuinka paljon toiminnan tuloilla voidaan kattaa kunnan toiminnan menoja. Lisäksi lainakanta on lisääntynyt ja kassavarat ovat vähentyneet. Hailuodon kunnan taloudellinen tilanne on heikentymisestä huolimatta vakaa lähinnä suurten kassavarojen ansiosta.

2.2 Elinkeinot ja työllisyys

Tilastokeskuksen taulukosta voidaan havaita Hailuodon kunnan elinkeinorakenne vuonna 2004. Taulukosta havaitaan, että kaupan ja palveluiden ala on suurin työllistäjä. Myös maa-, metsä- ja riistatalousala on merkittävä työllistäjä.

Elinkeinot	
Maa-, metsä- ja riistatalous	23 %
Teollisuus ja rakennustoiminta	8 %
Kauppa ja palvelukset	52 %
Muut palvelut	11 %
Toimiala tuntematon	6 %

Työttömyysaste on Hailuodossa vakiintunut ja se oli vuonna 2003 n. 10 %. Työpaikkaomavaraisuus on laskenut vuoden 1990 n. 90 prosentista hiukan yli 70 prosenttiin vuoteen 2002 mennessä. Merkittävä väestöryhmä Hailuodon kunnalle ovat kunnan ulkopuolella työskentelevät. Näitä on tällä hetkellä 70-80 henkilöä.

2.3 Kuntalaispalaute

Keväällä 2002 järjestetyssä kuntalaiskyselyssä kuntalaisilla oli mahdollisuus ilmaista mielipiteensä kunnan toiminnasta ja kehittämiskohteista. Vastausprosentti oli 21,6 %. Kyselyn tulokset osoittavat kuntalaisten olevan tyytyväisiä kunnan tarjoamiin peruspalveluihin. Kuntalaiset arvostavat terveydenhoidon ja sosiaalipalveluiden laatua. Peruskoulun opetuksen tasoa pidetään hyvänä ja peruskoulun säilymistä kunnassa tärkeänä. Kirjaston palveluihin kuntalaiset ovat erityisen tyytyväisiä. Kulttuuri- sekä liikunnan ja vapaa-ajan palveluihin suhtaudutaan positiivisesti. Lisäksi Hailuotoa pidetään turvallisena paikkana asua. Negatiivista palautetta kunnan järjestämistä palveluista saivat viranomaispalvelut ja infrastruktuurin, teiden, viemäröinnin yms., ylläpito.

Asumisen ja elinympäristön kehittämiseksi ehdotuksia tuli runsaasti. Kunnallisen viemäröinnin rakentamista pidetään tärkeänä asiana. Kuntalaiset kokevat Hailuodon läpi menevän tien olevan liian kapea ja talvisin heikosti hoidettu. Tien valaistukseen ollaan tyytyväisiä, mutta valaistus haluttaisiin ulottaa Huikusta Marjaniemeen. Pyörätien rakentaminen Kirkonkylälle oli kuntalaisten mielestä turvallisuutta ja hyvinvointia merkittävästi parantava tekijä, mutta pyörätietä toivottaisiin pidennettävän. Sunikarin kalasataman korjauksen epäonnistuminen, uimarantojen viihtyvyyden parantaminen, ehdotukset Arinan vanhan talon korjauksesta tai purkamisesta sekä vuokra-asuntojen vähyys olivat lisäksi kyselyssä ilmi tulleita asioita.

2.4 SWOT-analyysi

SWOT-analyysissä kartoitetaan vahvuudet ja heikkoudet sekä mahdollisuudet ja uhkat. Asia voi olla yhtä aikaa sekä mahdollisuus että uhka.

VAHVUUDET: <ul style="list-style-type: none">- Oulun läheisyys- saaren vetovoimaisuus- kansallismaisema- saaren omaleimaisuus- turvallisuus- palveluiden yksilöllisyys ja ennakoitavuus- yksityisissä palveluissa hyvä ammattitaito	HEIKKOUEDET: <ul style="list-style-type: none">- palvelutason tuottavuus ja tehokkuus- palvelutuotannon rakenteelliset ongelmat- kunnan palveluksessa olevan henkilöstön jaksaminen ja ikärakenne- koulutetun henkilökunnan saatavuus- yrittäjyyden puute- yhteistyön puute- matkailuun liittyvät puutteet- työpaikkojen puute- tietyn ikäluokan puuttuminen
MAHDOLLISUUDET: <ul style="list-style-type: none">- yritystoiminnan edellytysten kehittäminen- seutuyhteistyö- yhteistyön merkityksen sisäistäminen- pitkäjänteinen suunnittelu- palveluhenkisyyden parantaminen- asenteiden muuttaminen- meren, luonnon ja kansallismaiseman hyödyntäminen- markkinointi- turvallisuus ja puhtaus	UHAT: <ul style="list-style-type: none">- heikkenevä talous- väestörakenne- passiivisen roolin valitseminen- liiallinen eristäytyminen- palveluiden karsiminen- perinteisten ammattien ja ammattitaidon katoaminen

3 Hailuodon kunnan toiminta-ajatus ja arvot

Hailuodon kunnan toiminta-ajatus

Vaalialueen vakituisten ja vapaa-ajan asukkaiden hyvinvointia ja huolehtia luonnonvarojen säilymisestä sekä kehittää alueen elinkeinoja. Toiminnassaan Hailuodon kunta pyrkii noudattamaan kestävän kehityksen periaatetta sekä tekemään aktiivisesti yhteistyötä Oulun seudun kanssa.

Hailuodon kunnan arvot:

itsenäinen
luonnon ja kansallismaiseman arvostaminen
yhteistyökykyinen
avoin

Hailuodon kunnan toimintaperiaatteet

taloudellisuus
dynaamisuus
joustavuus
omaleimaisuus

4 Hailuodon kunnan visio vuodelle 2015

Visio on Hailuodon kunnan tavoitetilä. Se on haluttu ja toivottu kuva kunnasta ja sen eri toiminnoista. Visio on selkeä ja tavoitteellinen sekä samanaikaisesti uskottava ja toteuttamiskelpoinen.

Hailuoto - Perämeren helmi

Hailuoto on muista Oulun seudun kunnista erottuva kasvava saaristokunta, joka tarjoaa vapaa-ajan ja vakituisille asukkailleen laadukkaat yksilölliset palvelut sekä puhtaan ja turvallisen elinympäristön kansallismaisemassa.

5 Hailuodon kunnan strategiset päämäärät ja tavoitteet

Hailuodon kunnan visio on purettu kuudeksi strategiseksi päämääräksi. Strategisten päämäärien tehtävä on tarkentaa visiota. Strategisten päämäärien toteutumista seurataan arviointikriteereillä, joille on annettu tavoitearvoja.

Hailuodon kunnan strategiset päämäärät

1. Hailuoto on hallitusti kasvava ja vakavarainen kunta
2. Hailuoto on elinkeinorakenteeltaan monipuolinen kunta
3. Hailuoto on aktiivinen toimija Oulun seudulla
4. Hailuoto tarjoaa laadukkaat julkiset ja yksityiset palvelut
5. Hailuoto on luontoarvoja kunnioittava, viihtyisä ja turvallinen asuinpaikka sekä kotikuntana että kakkosasumispaikkana
6. Hailuoto on Oulun seudun vetovoimaisin vapaa-ajan- ja virkistyskohde

1. Hailuoto on hallitusti kasvava ja vakavarainen kunta

Hailuoto on asettanut strategiseksi päämääräkseen hallitun kasvun ja vakavaraisuuden. Hallitulla kasvulla tarkoitetaan sitä, että kunta voi toimillaan vaikuttaa väkiluvun kasvuun. Vakavaraisuustavoite vastaavasti merkitsee sitä, että kunta ottaa toiminnassaan huomioon sen, ettei kuntatalous heikkene pitkällä tähtäimellä.

Arviointikriteeri	Tavoitetaso (aikataulu)
Tuloksellisuus	lyhyen tähtäimen (alle 3 vuotta) toimintakatetta pyritään parantamaan vuosikate riittää poistojen kattamiseen pitkän tähtäimen (yli 3 vuotta) vuosikate riittää poistojen ja uusinvestointien rahoittamiseen kokonaisverorahoituksen kasvu (verotulot + valtionosuudet) ylittää toimintakatteen heikkenemisen
Vakavaraisuus	kassavarat ylittävät lainakannan
Väestön kehitys	vuonna 2015 Hailuodossa on 1100 asukasta.

2. Hailuoto on elinkeinorakenteeltaan monipuolinen kunta

Vision mukaan Hailuoto on vuonna 2015 kasvava ja vakavarainen kunta, joka tarjoaa laadukkaat yksilölliset palvelut. Tavoite ei ole mahdollinen ilman vireää elinkeinoelämää. Sen vuoksi Hailuodon kunta on asettanut strategiseksi päämääräksi monipuolisen elinkeinorakenteen. Yritysten perustamisessa ja yritystoiminnan kehittämisessä Hailuodon kunta tukeutuu Ouluseutu Yrityspalvelujen palveluihin.

Toimialoista Hailuodon kunta on valinnut strategiseksi painopistealueekseen matkailun kehittämisen. Matkailua ei kuitenkaan kehitetä muiden elinkeinojen kustannuksella, vaan siten, että matkailun kehittäminen tukee muita elinkeinoja.

Hailuodon kunta on asettanut seuraavia yleisiä tavoitteita elinkeinoelämän kehittämiseksi:

Yhteistyön lisääminen niin yrittäjien ja kunnan välillä kuin yrittäjien kesken

Avoimuuden lisääminen

Toimintaedellytysten parantaminen

Markkinoinnin kehittäminen

Arviointikriteeri	Tavoitetaso (aikataulu)
Yrittäjien tyytyväisyyskysely ja elinkeinotyöryhmän seuranta	Kunnan asettamat yleiset tavoitteet ovat yrittäjien ja elinkeinotyöryhmän mielestä toteutuneet
Yrittäjien tyytyväisyyskysely	Suurin osa kunnassa toimivista yrittäjistä on tyytyväisiä kunnan toimintaan (3-5 vuotta)
Työllisyysaste	yli 75 % (3-5 vuotta)
Työttömyysaste	alle 9 % (3-5 vuotta)
Yritysten nettolisäys	nettolisäys 2 uutta yritystä per vuosi

3. Hailuoto on aktiivinen toimija Oulun seudulla

Laadukkaiden palvelujen takaaminen kuntalaisille edellyttää yhteistyötä Oulun seudun kuntien kanssa. Hailuodon kunta on muiden Oulun seudun kuntien tavoin sitoutunut noudattamaan seudullista palvelustrategiaa. Seudullisen palvelustrategian tavoitteena on, että Oulun seutu pystyisi tarjoamaan maan kehittyneimmät palvelut kuntarajoista riippumatta. Palvelustrategiassa linjataan, että kuntien päättäjät ja henkilöstö sitoutuvat seudullisen palvelustrategian toteuttamiseen ja asukkaat tiedostavat seudullisten palvelujen mahdollisuudet. Palvelustrategia laadittiin, koska seudullisilla palveluilla uskotaan saavutettavan hyötyä ja hyvinvointia Oulun seudulle ja sen asukkaille.

Arviointikriteeri	Tavoitetaso (aikataulu)
Seutuyhteistyön eteneminen	seutustrategian hyödyntäminen
Palveluiden saatavuus	palvelutason paraneminen
Palveluiden taloudellisuus	palvelujen tuotantokustannusten aleneminen

4. Hailuoto tarjoaa laadukkaat julkiset ja yksityiset palvelut

Lakisääteiset sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut taataan kuntalaisille. Painopiste on ennaltaehkäisyssä ja kevyemmän vaihtoehdon ensisijaisuudessa. Palvelut järjestetään lähipalveluina omassa saassa ja muualta haettavina palveluina.

Hailuodon kunta tarjoaa laadukkaat perusopetus-, kirjasto-, liikunta- ja nuorisotoimen palvelut, joilla osaltaan taataan kunnan asukkaiden yhdenvertaisuus muiden kuntien asukkaisiin verrattuna. Näitä palveluja tuotetaan viihtyisissä ja ajanmukaisissa tiloissa ammattitaitoisen henkilöstön avulla. Kulttuuripalvelujen merkitys on entistä suurempi ja kulttuurimatkailua Hailuotoon kehitetään. Liikuntapalveluja ja kulttuuritilaisuuksia järjestetään yhä enemmän kunnan koordinoimina mutta seurojen, yhdistysten ja yksityisten henkilöiden toimeenpanemina.

Palvelutuotannossa pyritään parantamaan yhteistyötä kunnan sisällä sekä hyödyntämään seudullista yhteistyötä. Henkilökunnan ammattitaitoa kehitetään ja henkilökunnan hyvinvoinnista sekä jaksamisesta huolehditaan. Eri palvelualojen (sivistystoimi, perusturva ja tekninen osasto) suunnitelmat ovat ajan tasalla.

Kunnalliset palvelut linjataan lähi- ja seudullisiin palveluihin seuraavasti:

Lähipalvelut vuonna 2015: <ul style="list-style-type: none">- perusterveydenhuolto (osittain)- lasten päivähoido- vanhusten ja vammaisten hoito- esiopetus- perusopetus- kirjasto ja kulttuuritoimi	Seutupalvelut vuonna 2015: <ul style="list-style-type: none">- maaseutuhallinto- elinkeinotoimi- erikoissairaanhoido- vanhusten ja vammaisten laitoshoido- pelastustoimi- ympäristönsuojelu- eläinlääkäri- ja osa terveydenhuollon palveluista- sosiaali- ja terveydenhuollon laitospalvelut ja erityistyöntekijöiden palvelut
Sekä lähi- että seutupalveluita vuonna 2015 ovat: <ul style="list-style-type: none">- tietotekniikan palvelut- yleishallinto: palkanlaskenta, kirjanpito<ul style="list-style-type: none">- kiinteistöpalvelut- rakennusvalvonta	

Arviointikriteeri	Tavoitetaso (aikataulu)
Palveluiden saatavuus	palvelutason ylläpitäminen ja kehittäminen
Palveluiden taloudellisuus	palvelujen tuotantokustannusten aleneminen
Palvelutyytyväisyyskysely	kuntalaiset ovat tyytyväisiä kunnan tarjoamiin palveluihin (jatkuva)
Henkilöstön tyytyväisyyskysely	kunnan palvelualoilla työskentelevä henkilöstö on tyytyväistä (jatkuva)
Yhteistyön kehittäminen	kunnan sisäinen yhteistyö on parantunut, seutuyhteistyö on kehittynyt
Suunnitelmien ajantasaisuus	eri palvelualoilla (sivistystoimi, perusturva ja tekninen osasto) on ajantasaiset pitkäntähtäimen toimintasuunnitelmat

5. Hailuoto on luontoarvoja kunnioittava, viihtyisä ja turvallinen asuinpaikka sekä kotikuntana että kakkosasumispaikkana

Hailuodon kunta edesauttaa toimillaan, että Hailuoto on viihtyisä ja turvallinen asuinpaikka sekä kotikuntana että kakkosasumispaikkana. Lisäksi Hailuodon kunta huolehtii osaltaan saaren ainutlaatuisen luonnon ja kulttuuriympäristön säilymisestä.

Hailuodon kunta huolehtii, että vakituisen asumisen, vapaa-ajan asumisen ja elinkeinoelämän tarpeisiin on riittävä maavaranto ja että kaavoitus on ajan tasalla. Hailuodon kunta on aktiivinen tarjolla olevista yksityisistä ja julkisista tonteista tiedottamisessa tonttipörssin avulla. Lisäksi vapaa-ajan asuntojen muuttamista vakituisiksi asunnoiksi helpotetaan ja yhteisistä pelisäännöistä sovitaan.

Arviointikriteeri	Tavoitetaso (aikataulu)
Vuokra-asuntojen riittävyys	vuokra-asuntojen käyttöaste ei ylitä 95 %
Tonttien saatavuus	kunnalla on tarjolla asumiseen ja kakkosasumiseen 30 tonttia eri kohteissa
Vapaa-ajan asuntojen muuttaminen vakituisiksi asunnoiksi	vapaa-ajan asuntoja muutetaan vakituisiksi asunnoiksi nykyistä enemmän
Vapaa-ajan asuntojen tuotanto	vapaa-ajan asuntoja syntyy 10 kpl vuosittain yritysten vapaa-ajan vietto- ja virkistyspaikkoja syntyy 1 kpl vuosittain
Vakituisten asuntojen tuotanto	vakituisia asuntoja syntyy vähintään 5 kpl vuosittain

6. Hailuoto on Oulun seudun vetovoimaisin vapaa-ajan- ja virkistyskohde

Arviointikriteeri	Tavoitetaso (aikataulu)
Vetovoimaisuus Ympärivuotisuus	<p>Tasokas luontoreitti tarjoaa monipuoliset vaihtoehdot eri matkailijasegmenteille tutustua saaren luontoon ja kulttuuriin sekä kesällä että talvella. Veneilykeskus on Perämeren alueen veneilijöiden hyvin tuntema ja arvostama. Ranta-alueella on pukukopit, grillauspaikka, lasten leikkipaikka, piknik paikkoja ja kierrätyspisteet.</p> <p>Vuodenajat ja pääsegmentit:</p> <ul style="list-style-type: none">- Keväällä harrastematkailijat ja vapaa-ajan matkailijat- Kesällä harrastematkailijat ja vapaa-ajan matkailijat.- Syksyllä tapahtumamatkailu, hyöty- ja harrastematkailijat ja vapaa-ajan matkailijat.- Talvella incentive-matkailijat, kokous- ja kongressimatkailijat ja vapaa-ajan matkailijat. <p>Hailuodossa on tasokasta talvimajoitusta.</p> <p>Talvitapahtumista Hailuoto-hiihto on tunnettu ja vetovoimainen koko perheen tapahtumapäivä/viikonloppu.</p> <p>Talviset retkeilyreitit on murtomaahiihtoon/maastohiihtoon sopivat ja reitit tunnetaan hyvin. Meren jäälle on tehty yksi tai kaksi lyhyttä viitoitettua turvallista reittiä hiihtoon, potkukelkkailuun ja muuhun talviliikkumiseen. Viitoitetut merireitit ja mahdollisuudet tunnetaan hyvin.</p>

<p>Luontomatkailu</p>	<p>Luontomatkailu on yksi tärkeimmistä matkailutuotteista Hailuodossa. Luontomatkailun tuotekokonaisuuteen kuuluu reittien, lintutornien ja taukotupien lisäksi myytäviä matkailupalveluja mm. vuokrattavat piilokojut lintujen ja hirvien tarkkailuun, hylkeiden katseluretket ja opastetut teemoitetut luontoretket.</p>
<p>Palveluiden saatavuus</p>	<p>Hailuodossa on matkailukeskus, jossa toimii keskitetysti, luonto- ja kulttuurikeskuksen lisäksi, matkailuinfo sekä matkailupalvelujen varauskeskus. Matkailupalveluja on helppo ostaa ja palvelut ovat helposti saavutettavissa.</p>
<p>Yhteistyön kehittäminen</p>	<p>Hailuodon palvelualan yrittäjien yhteinen yhteismarkkinointi toimii</p>
<p>Tuloksellisuus</p>	<p>Matkailuelinkeino on yksi Hailuodon kunnan merkittävimpiä elinkeinoja.</p>

6 Strategiaprosessin jatko

Asetetut tavoitteet toteutetaan toimenpiteiden avulla. Toimenpiteitä työstävät ja toimeenpanevat työryhmät. Elinkeinojen kehittämistä varten perustetaan elinkeinojen kehittämistyöryhmä. Perusturvalautakunta vastaa perusturvaosaston tavoitteiden toteutumisesta, sivistyslautakunta sivistysosaston tavoitteiden toteutumisesta ja tekninen lautakunta asumiseen ja elinympäristöön liittyvien tavoitteiden toteutumisesta. Kukin työryhmä laatii toimenpiteet ennalta määritettyjen ohjeiden mukaisesti. Toimenpiteistä laaditaan toimenpideohjelma, jonka toteutumista seurataan.

Strategiaa tarkistetaan 2-4 vuoden välein tai tarpeen vaatiessa. Strategiaa tarkistettaessa selvitetään ensisijaisesti, ovatko tavoitteet toteutuneet. Samalla tarkistetaan myös työryhmien koostumus ja toimenpiteiden toteutuneisuus.